

Biskop Atle Sommerfeldt:

Preken Borg 50 år jubileumsgudstjeneste Østre Romerike prosti

Årnes kirke - 22.september 2019 – 15.søndag i treenighetstiden

Rut 1,7-11;16-19a // 1Kor 13,7-13 // Joh 5,9-12

La viljen din skje på jorden slik som i himmelen. Elsk hverandre!

Hvordan er det egentlig i himmelen? Det er et spørsmål mange poeter og åndelige spekulanter har forsøkt å svare på, både i fortid og nåtid. Og det er ikke det minste rart, himmelen er symbolordet for det som er harmonisk og vakkert og der det ikke er lidelse, utrygghet og nød. I himmelen plasserer vi Gud som er tilværelsens grunn og mål, men som er bortenfor og utenfor alt det mennesket kan skape og forme. Når Borg bispedømme i markerer 50 år har vi valgt Den norske kirkes visjon som overskrift: «Mer himmel på jord». Med en slik visjon reises helt naturlig spørsmålet om hva det er vi skal ha mer av på jorden som finnes i himmelen?

Visjonen er forankret i to av bønnene i den store bønnen Jesus ga oss. Fader Vår gir oss ordene vi trenger i vår henvendelse til Gud. Mange kan til tider miste ordene vi trenger når vi skal henvende oss til Gud, himmelens og jordens skaper. Det kan jo fylle noen og enhver med prestasjonspress når det siger inn i oss at lille meg henvender seg til selveste Gud, den aller helligste, med bolig i himmelen. Jeg er jo bare ett av mange milliarder liv. Bedre blir det ikke når vi hører andre rundt oss som med frie bønner tilsynelatende verken mangler frimodighet eller utrygghet. Det virker som de anser det som naturlig og selvfølgelig at Gud bør høre på deres ord og deres livserfaringer.

Til alle oss som til tider kan bli fylt av slik uro, gir Jesus oss ordene, alle ordene vi trenger. Bønnene i Fader Vår favner hele livet og hele vårt forhold til Gud. De er gitt oss slik at vi med hele vårt liv kan hvile i tillit til at Jesus har gitt oss ordene Gud vil høre. Det heter seg at noen kunne mer enn sitt Fader Vår, og det er bra. Men Gud trenger ikke andre ord enn Fader Vår. De er tilstrekkelige.

«Mer himmel på jord» er kortversjonen av to av bønnene i Fader Vår, «La viljen din skje på jorden slik som i himmelen» og «La riket ditt komme». Som bønnene i Fader Vår er også visjonen uttrykk både for en bønn og et oppdrag: Vi ber om at Gud må vise oss mer himmel på jord, og ved å be denne bønnen aksepterer vi også oppdraget med å være Guds tjenere i å frembringe mer himmel på jord.

Da er vi tilbake til det spørsmålet jeg stilte ved begynnelsen av denne prekenen. Hvordan er det så i himmelen som vi ber om at det skal bli mer av? Hvilken vilje er det Gud realiserer i himmelen som vi ber om må bli mer gjenkjennelig og til stede i våre hverdager og i våre erfaringer?

Gud i himmelen uttrykkes i treenigheten Fader, Sønn og Hellig Ånd. Mysteriet treenigheten sier ikke hvem Gud er. Gud er den Gud er utenfor vårt språk. Guds treenighet maler et bilde av Gud i menneskelige begreper, så langt de rekker.

I Bibelens første kapitel slås det fast at mennesket er skapt i Guds bilde. Treenigheten sier derfor ikke bare noe om Gud i himmelen, men også om mennesket på jorden. Slik knytter Gud himmel og jord sammen og gjør det mulig for oss å be «La viljen din skje på jorden som i himmelen». Vi er skapt av Gud med Guds bilde i oss. Gapet mellom Gud i himmelen og mennesket i skaperverket er overvunnet og vi kan med frimodighet be om mer himmel på jord.

Det mest grunnleggende bilde av den treenige Gud forteller oss om himmelen, er at mennesket ikke er Gud. Vi er Guds bilde, men ikke Gud. Det gir oss store begrensinger på hva vi med vår kunnskap kan oppnå og gjennomføre. Alt for mange eksempler i historie og nåtid har vist oss at når mennesket tror at det kan skape himmel på jord ved egen kraft og kunnskap, ender det opp i lidelse og undertrykkelse, det være seg i store imperier eller i små religiøse fellesskap av ulik trosbekjennelse.

Den hellige treenighet betyr at i Gud er relasjoner. I oldkirken hentet man symbolet fra skaperverket og brukte trekløveret som symbol på Guds treenighet, tre like blader som bindes sammen av den ene stilk og får kraft av denne. Senere ga geometri og matematikk inspirasjon til å bruke en likesidet trekant som uttrykk for Den treenige Gud. I en slik trekant er sidene like og kan ikke tenkes uten hverandre. Tar vi bort en av sidene, er det ikke lenger en trekant; gjør vi en av sidene lenger, er ikke lenger trekanten likesidet. De tre sidene er likeverdige.

Slik Gud ikke kan tenkes uten relasjoner, kan heller ikke mennesket tenkes alene. Guds vilje i verden skjer når mennesker innser at de ikke kan skape lykke for seg selv og et godt samfunn basert på individets lykke, uten forpliktende relasjoner til andre mennesker, folk og nasjoner. Mennesket er ikke alene, det er alltid satt i relasjon til andre og kan ikke være sin egen lykkes smed.

Slik sidene i trekanten er avhengig av hverandre og ingen av dem kan utelukkes, sier treenigheten at Guds vilje er alle menneskers likeverd. Vi kan ikke bytte ut noen og vi har alle samme verd og er bærer av Guds bilde. Det betyr at vi må innrette forholdet mellom oss mennesker på en slik måte at ingen mennesker blir plassert i samfunnet som mindre verd, holdt nede i fattigdom og ekskludert fra fellesskapet.

I disse dager ser vi en dokumentar om Einar Gerhardsens liv. I den første episoden hørte vi at på 1800-tallet da Gerhardsen ble født, ble det ansett som naturens orden at noen var fattige og uten myndighet og andre var velstående og kunne bestemme. Kirkeledere gikk enda lenger og hevdet at dette var Guds skaperordning. Men Guds vilje slik den finnes i himmelen ved treenighetens like sider, avviser fra skapelsens morgen at underordning, utstøtelse og undertrykkelse er Guds ordning for samfunn og menneskers liv. Trekanten har like sider og er gjensidig avhengig av hverandre. Slik er det også med Guds bilde i verden.

Utsnittet vi hørte i evangelielesningen fra Jesu avskjedstale til disiplene slik Johannes husket den, bringer oss enda dypere inn i relasjonen mellom Fader, Sønn og Hellig Ånd. Med fire ord gir Jesus oss et glimt inn i himmelen: «Som Far har elsket meg». Kjærlighet bestemmer relasjonene i treenigheten. Det er kjærlighet som binder treenigheten sammen og fyller trekanten med innhold. Men hva er kjærlighet?

I dag har vi hørt lest et utsnitt av kjærlighetens høysang som Paulus skrev til forsamlingen av kristne i Korint. Før vårt avsnitt finner vi viktige ord om hva kjærlighet er:

«Kjærligheten er tålmodig, kjærligheten er velvillig, den misunner ikke, skryter ikke, er ikke hovmodig. Kjærligheten krenker ikke, søker ikke sitt eget, er ikke oppfarende og gjemmer ikke på det onde, den gleder seg ikke over urett, men har sin glede i sannhet». Slik er det mellom personene i treenighet – slik vil Jesus at det skal være mellom oss.

Vi hørte at Jesus bekrefter at relasjonene i Den treenige Gud ikke bare er en kjærlighet i himmelen, men at den er levd i verden i Jesu kjærlighet til sine disipler. Det er kjærlighetens kvaliteter mellom mennesker Jesus oppfordrer sine disipler til å videreføre. Bønn om kraft til kjærlighet til andre er det dypeste innholdet når vi ber: «La din vilje skje på jorden som i himmelen».

Det kan vel hende at så høystemte ord og idealer kan være krevende for noen og enhver å knytte til eget liv. Det blir ikke enklere med fortsettelsen av kjærlighetens høysang som vi hørte lest i dag – kjærligheten utholder alt og tar aldri slutt. Om speilet vi ser oss i er ruglede som antikkens speil, kan ingen av oss underslå at når vi ser oss i et slikt speil, ser vi ikke bare Guds bilde, men også bildet av svikeren, egoisten, den fordømmende, likegyldige og hovmodige. I disse dager blir vi ikke minst minnet på vårt felles svik mot skaperverket og likegyldigheten i møte de lidelser klimaendringene medfører.

Du er ikke alene med slike opplevelser. Vi deler det, alle som tør se seg selv. Men Gud viste oss hvordan Guds kjærlighet er, ved at Sønnen ble en del av vår verden. I sitt liv, sin død og sin oppstandelse konkretiserte Gud kjærligheten slik at vi kan fatte den. Vi skal elske vår neste som oss selv, vi skal opptre med Guds kjærlighet i møte med fremmede, med andre folkeslag og nasjoner og grupper av mennesker. De er alle bærer av Guds bilde. Forakt for andre, er forakt for Gud og Jesu kjærlighet til oss.

«La viljen din skje på jorden som i himmelen». Det er en desperat undertone i denne bønningen i møte med alt vi erfarer og observerer av svik og ondskap i oss, og i vår verden som kan ramme oss. Når vi ber denne bønningen omgjør vi desperasjonen til en tro, kanskje bare som et sennepsfrø, på at tegnene vi ser på kjærlighet i våre liv og vår verden faktisk er Guds handlinger for menneskene. I bønningen formulerer vi håpet om at Gud vil fortsette å la kjærligheten slippe til i vår verden og hverdag, og én dag la kjærligheten seire. «Så blir de stående disse tre, tro, håp og kjærlighet, men størst blant dem er kjærligheten».

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd som var og er blir en sann Gud fra evighet til evighet.